

Vijftig en fantastisch

tekst: Annemarie de Haas
fotografie: Hans van den Heuvel

Nieuwbouwwijken van bijna vijftig jaar die nog steeds ongekend populair zijn, bestaan die? Nou en of. Aan de hand van de wijk Poelwijk in Monnickendam verkent NAW magazine het geheim van deze golden oldies.

Woonerven, gebeitst hout, bielsen, boerderettes; Poelwijk is duidelijk een product van zijn tijd.

Friso de Zeeuw, directeur Nieuwe Markten bij Bouwfonds Ontwikkeling en praktijkhoogleraar Gebiedsontwikkeling aan de TU Delft, kent de wijk als zijn broekzak. Hij woont er al sinds het prille begin en was destijds als wethouder betrokken bij een deel van de ontwikkeling. Hij woonde aanvankelijk in de deelwijk Ooster Ee, een 'hardcore bloemkoolwijk' zoals hij het zelf noemt. "Dit is het woonerf in volle glorie: rond hofjes

gebouwd, keukens aan de straatzijde en de auto die 'te gast' is op het woonerf. Zo opgezet dat je elkaar makkelijk kunt ontmoeten. Er zijn mensen die dat knetterig vinden. Maar het wordt nog steeds zeer gewaardeerd, zo blijkt ook uit onderzoek dat wij vorig jaar hebben uitgevoerd. Ik vind het zelf ook prettig wonen. Het heeft charme. En er is wel een hoge bebouwingsdichtheid, maar toch is het er groen en rustig."

Jaarringen

De stedenbouwkundige opzet van Poelwijk kwam tot stand met 'inspraak' van toekomstige bewoners, dat was populair in de jaren zeventig. Ook werkten Bouwfonds en de gemeente samen in een PPS-constructie. Allemaal elementen die we nu ook kennen. Net als de aanpak om in fasen te ontwikkelen, afgestemd op de vraag in de markt. In het masterplan voor Poelwijk lag de basis vast: de

wegontsluiting, waterlopen, hoofdgroenstructuur, de plek voor voorzieningen. Maar elke deelwijk kwam flexibel tot stand, iets wat nu weer helemaal in is. Daarin zijn de wensen van de bevolking, de economische situatie en trends in stedenbouw en architectuur terug te zien. Zo is de deelwijk Binnengouw ontwikkeld tijdens de crisis van de jaren tachtig. De opzet is dus ook sober van aard. "Maar net als de rest van Poelwijk wel heel herkenbaar", vindt De Zeeuw. "Je ziet de 'jaarringen' terug in de wijk en daarmee ook de historie. En dat geeft de afzonderlijke buurten juist een eigen identiteit." Dat overzichtelijke en de menselijke schaal maken volgens hem dat wijken als Poelwijk zo tijdsresistent en blijvend populair zijn. "Al moet ik zeggen dat voor het succes van Poelwijk ook de gunstige ligging van Monnickendam, vlakbij Amsterdam in een prachtige groene omgeving, een belangrijke rol speelt."

'Er is wel een hoge bebouwingsdichtheid, maar toch is het er groen en rustig'

Historie

Van 1968 tot 1970 deed de gemeente nieuwe grondaankopen, onder andere van boer Poel. In totaal ontwikkelden Bouwfonds en de gemeente tussen 1970 en 1990 zo'n 1730 woningen in Poelwijk, met alle bijbehorende voorzieningen. De ontwikkeling verliep in fasen. Als eerste verrees Ringshemmen (694 woningen), vanaf midden jaren zeventig Ooster Ee (343) en in de jaren '80 volgden Binnengouw (323) en Buitengouw (292). Gaandeweg kreeg ook het Spil gestalte, met belangrijke voorzieningen en 78 woningen. Sinds deze nieuwbouw heeft Monnickendam – ingeklemd door beschermde groene gebieden en water – geen uitbreiding meer gekend.